

а која су директна последица економске кризе.

Промена у висини пензија у време економске кризе у доктрини Уставног суда о зајемченим правима из области социјалне заштите не може се третирати као реформа зајемчених права социјалне заштите. Између њих постоји суштинска разлика. У случају да законодавац одлучи да преустроји пензион систем у време економске кризе, мора се установити извешан прелазни период и механизам за надокнаду губитака лицима којима се те пензије додељују и исплаћују.

3.3 Особености доктрине којом се ограничавају зајемчена права из области социјалне заштите у време економске кризе Приликом разматрања доктрине којом се ограничавају права из области социјалне заштите за време економске кризе, коју је формулисао Уставни суд, намеће се питање да ли се ова доктрина може оценити, у извесном смислу, као независна доктрина за ограничење права лица, или се може рећи да је она један од елемената опште доктрине о људским правима (посебан случај ограничења права).

На основу јуриспруденције ЕСЉП, Уставни суд је формулисао опште критеријуме за ограничење права лица, више пута запазивши да Устав дозвољава ограничење људских права и слобода у случају када постоје следећи услови: када је то уређено законом; када су ограничења неопходна у демократском друштву да би се заштитила права и слободе других особа и вредности садржане у Уставу; када су у питању уставно важни циљеви; када ограничења не поричу природу и суштину права и слобода; када се поштује уставни принцип пропорционалности. Ови принципи Уставног суда слични су доктрини за ограничење социјалних права која је настала у судској пракси ЕСЉП, као и принципима садржаним у Повељи Европске уније о основним правима. Законодавац није поштовао захтев да не смањи пензије радних пензионера више него оних који не раде. Уставни принцип пропорционалности није поштован ни када су смањене државне пензије које су примала извесна лица. Уставни суд је тумачио захтеве који се примењују када законодавац спроводи реформу социјалних права, у својој одлуци од 2. септембра 2009. године, као и у одлукама од 4. јула 2003. године и 3. децембра 2003. године.

У својој одлуци од 29. децембра 2004. године, Уставни суд је формулисао општу доктрину људских права користећи веома широк приступ.

Доктрина ограничења зајемчених права из области социјалне заштите за време економске кризе, коју је формулисао Уставни суд 2009–2013. године, и која је наставак претходне доктрине, може се оценити, у извесном смислу, као специјална доктрина за ограничење људских права чије је језгро сачињавају (што се и подразумева), општи принципи за ограничење људских права усвојени у закону о људским правима. Акти Уставног суда успоставили су независну основу за смањење зајемчених права из области социјалне заштите (пензија и плата), примењиву само за